J. GOMEZ DE LA CORTINA ET AMICORUM

FALLITUR HORA LEGENDO

QUEZ DE LA CORTINA ET AMICORUM
FALLITUR HORA LEGENDO

Bern. 5065

C 3659 = BM VI 605 (IA 25728)
[Ferrara, Andreas Belfortis, post 1485]

27477

4237

Theodori lucini Comenſis ad diſcipulos moraliuꝫ dictorum Iſagogicus libellus incipit.

c **Onſuerunt** Superiores litterarii ludi magiſtri pueris erudiendis ꝓponere Catonem Eſopum alioſqꝫ morales auctores ꝓ etatis varietate illoꝝ diſcipline accõmodatos. Quorũ quidē ſententiā nõ ſolũ ꝓbandā. Verũ etiā maximis laudibus pſequendā eē cenſeo. Quippe ea etas nonmodo grãmatice p̄ceptis iſtituēda ē ſꝫ mox ēt grauitati aſſuefaciēda. Quā obrē cũ i manus incidiſſent hec moralia dicta ex diuerſis auctoribus ſumpta multumqꝫ deprauata libuit emendare ac in vnũ corpus redigens mea impenſa imprimi facere exiſtimans eiuſmodi dicta quottidiane elocutiõis ornatui ſatis congruere. ac ſi ꝓ loco ⁊ tpe obſeruata fuerit nõ paꝝ vtilitatis adoleſcentibus afferre poſſe.

Idem

Quod neqꝫ diuitie nõ ſtēmata nõue triumphus.
Hoc virtus retinet qd̃ humato corpore viuant.
Scriptores pretium ſumi cuiuſqꝫ laboris.
Hoc ſcripto reliquis fateat me ſtare ſodalem.

Chriſtus.

Comenza da dio chi vole bene imparare.
Le ſapere cum reuerentia domandare.
Felicem quiſquis ſtudii vult tangere metam.
Regis opem ſũmi petat hunc reuerēter adorans.

Iacobi primo capitulo.

Siquis veſtrum indiget ſapientia poſtulet a deo qui dat omnibus affluenter.

Non e mazore dolore a chi piu vede come ha perdere lo tempo quando ſe ne vede.

Altera nulla magis cogit iactura dolere.
Tempora quā ſapiens dum fruſtra currere cernit.

Pithagoras.

Scienti nulla grauior eſt iactura quaꝫ tpis amiſſio.

El tẽpo perduto za mai non ſe reſtaura.
 Ma con ſolicitudine de ſtudio aliquanto ſe ricopra.
Elapſum fruſtra nunq̄z repabile tempus.
 Inſtaurare aliquid ſtudio tamen inde valebis.
Auctor.
Licet tẽporis amiſſi irreparabilis ſit amiſſio. Multa tñ percipies ſolerti ſtudio.
La virtute fa lhomo zentile piu che altra coſſa.
 Quando la mente in quella ſe repoſſa.
 Inſignẽ virtus hominez ſuper omnia reddit.
 Omnis in hac propria dum mens ſibi ſede quieſcit.
Tullius libro primo officiorum.
Optima hereditas a patribꝰ traditur liberis omniqz patrimonio preſtantior gloria virtutis.
Quilli coſtumi fano lhomo generoſo.
 Quando de vſare lhomo ſie ꝓmpto ⁊ coploſo.
Humana faciunt ciuilem ⁊ laude decorum.
 Antiqui mores ſi copia ꝓmpta ſit vſu.
Tullius officiorum.
Nihil amabilius quam morum ſimilitudo bonorum nec copulatius.
Non fa lo ſangue zentile. cotanto e nobile.
 Como il molto ſapere fixo e immobile.
Nobilitare nequit generoſos origine ſanguis.
 Excellens quantum ſapientia pectore fixa.
Tullius de officiis libro ſecundo.
Quid vero per deos optabilius ſapientia. quid preſtantius quid homini melius.
Al ſuo magiſtro de fare reuerentia chi vole guſtare il fructo de la ſcientia.
Sit digne reuerens doctori quiſquis adoptat.
 Guſtare egregium de te ſapientia fructum.
Auctor.
Qui radium cupis o lucis fontem venerare.
 Non vale comenzare. chi non continua.

Che ſenza quello ognia virtu ſi ſminuiſa.
Expoſuiſſe animum ſtudio niſi continuetur.
Nil valet abſqz illo doctrina relabitur omnis.

Pithagoras.

Neminem laudaueris cuius tunica ad talos non defluit.
Non te ſia tedio ſe tu voli ſtudiare.
De quello che tu zerchi ſpeſſo domandare.
Exercens animum ſtudio ne tedeat vnquam.
Sepe quod inquiris doctuz ſtimulare petendo.

Tobie quarto capitulo.

Conſilium ſemper a ſapiente perquire.
Granda memoria biſogna ala ſciētia per che quella creſce quando ad altri ſe inſegnia.
Inde tenax habitus de te ſapientia fiet.
Unde alios patulo doctrine fonte rigabis.

Danielis duodecimo capitulo.

Qui ad iuſticiam erudiunt multos fulgebūt quaſi ſtelle in perpetuas eternitates.
Perde ſe po la roba.e nō lo ſapere.pero piu vale la ſciētia cha lo hauere.
Scindi diuitie poſſunt ſapientia nunquam.
Huic igitur froneſi iaſpis nequit equiparari.

Salamon libro prouerbiorum capitulo.

Sapientia pretioſior eſt cūctis opibus ⁊ omnia que deſi/deriantur huic non valent comparari.
Vegnia,ꝺ mi.che vole ſofrire bene e male perche ad honore ſe vene con queſte ſcalle.
Ut mala iuncta bonis patiaris amice venito.
Ad nos his gradibus continges culmen honoruz.

Ariſtotiles.

Magnanimus circa omnez fortūnam ſe vt oportet habebit nec gaudebit nec triſtabitur ſed ſicut oportet ⁊ talis eſt multum laudandus.
Intra i queſta ſchola quello.el quale con li boni vole vſare e li catiui vole laſſare.

Intret in has edes quiſquis ſociare bonorum.
Agmine ſe cupiet ſcelerūq́ȝ abhorrere magiſtros.
Propheta pſalmo ſextodecimo.
Cum ſancto ſanctus eris.cum peruerſo peruerteris.cum inocente inocens eris.
Chi ode volentera e bono ſcolaro.pur che ſe troua del ſuo parlare auaro.
Diſcipulus bonus eſt quicunq́ȝ libenter & audit.
Et precepta tenet ꝓprii ſermonis auarus.
Eccleſiaſtes.xxxii.capitulo.
Audi tacens.& ꝓ reuerentia accedet tibi bona gratia.
Fuge la ſcientia lhomo vagabundo.fuge lo ſuperbo.fu/ge lo furibundo.
Pluriuagum doctrina fugit.fugit illa ſuperbum.
Atq́ȝ implacato furiarum ardore furentem.
Salomon libro prio ſapientie prio capitulo.
In maliuolam animam non intrabit ſapientia nec habita bit in corpore ſubdito peccatis.
El parlare corteſe con lo guardare honeſto ſono certi ſi gni de lhomo modeſto.
Recta loqui vaniq́ȝ aciem compeſcere viſus.
Maxima diſpoſite bene ſunt preſagia mentis.
Salomon decimo.
Qui moderatur labia ſua prudentiſſimus eſt.
Mathei ſexto capitulo.
Si oculus tuus ſimplex fuerit.totum corpus tuum luci/dum erit.
Chi ſegue lo vino e lo vitio de la gola nō vegna ad impa rare in queſta mia ſcola.
Ampla vorago gule.viniq́ȝ indebitus hauſtus.
Si placeant noſtra nil diſcere crede ſub aula.
Epicurus.
Scientie operam dare non poſſumus.ſi menſe abundātiā cogitemus.
Non ha maiore inimico la ſcientia cha la luxuria ſenza

continentia.
Alter magna tibi ſapientia durior hoſtis.
Creſcere non poterit quam lege ſoluta libido.
Senecha libro exclamationum.
Nil eſt tam mortiferum ingeniis quam luxuria.
Perdi la roba tu zugadore.pdi la sciẽtia.pdi lo honore.
Rem perdis pprīam.cunctos quoqꝫ perdis honores.
Expoſitus ludis.ꝛ te ſapientia perdit.
Tullius primo officiorum.
Duplex eſt iocandi genus.vnum illiberale.petulans.fla
gitioſum ꝛ obſcenum.alterum elegans vrbanū inge/
nuum ꝛ facetum.
Per che lo auaro non ſe repoſſa mai.non po hauere ne
ſcientia ne bontade.
Tempore namqꝫ miſer ullo requieſcit auarus.
Heu bonitate nequit nec te ſapientia fungi.
Salaſtius in catilinario.
Auaricia fidem pbitatē ceteraſqꝫ bonas artes ſubuertit.
Ne per dormire ne per iacere in lecto ſe aquiſta honore
ne intellecto.
Excubuiſſe thoris pingui marceſcere lecto.
Omnibus eripuit mentis bona culmen honorum.
Senecha ad lucillum.
Ocium ſine litteris mors ē.ꝛ viui hominis ſepultura.
Quelo che non ſe correze per altrui conuene altri caſtigā
re per lui.
Lege ſub alterius non diſcens viuere damni.
Oſtendit proprio reliquis bene viuere lapſu.
Ptholomeus.
Qui per alios non corrigit.multi p ipſum corrigentur.
Conſidera quanto honore ſe fa ala zente.che ſano e ſtude
ray piu lezermente.
Gloria ſi ſpectes ſapiētibus vndiqꝫ quanta.
Inſurgat.ſtudii poteris tollerare laborem.
Plato.

Si ſapientie forma videri poſſet ad amorem ſuum maxie omnes ꝓuocaret.

Chi a tropo coſſe volze lo intellecto non po pigliare del ſuo ſtudio ꝓfecto.

Exercere volens nimio ſub turbine rerum.
Mentem non vllo ſtudio perfectus abibis.

Plautus.

Nuſquã deueniet qui quot videt tot ſequiſ calles.

Chi vence quello.che aſpero in el comenzare ſi po da poi piu dolcemente ſtudiare.

Ardua qui ſuperat ſtudiorum tedie primo.
Oratior inceſſu via quelibet ampla patebit

Lactantius

Siquis prima difficultate ſuperata in ſinum eius euaſerit habet decetero planum iter lucidum amenumque campum.

Non te turbare ſe el tuo magiſtro te correze.che queſto e quello.che la noſtra vita reze.

Indignans noli de correctore timere.
Solum iſtud noſtram recto fert tramite viam.

Salomon vigeſimonono capitulo ꝓuerbioꝝ.

Uirga atq; correctio tribuit ſapientiam.

Chi viue ſenza honore e ſenza fama e come la ſcuma in laqua el fumo in la fiama.

Tempus honore ſine cum fama quiſquis amittit.
Eſt vndantis aque ſeu ſcuma vel fumus in igne.

Socrates.

Non viuit cui nil eſt in mente.niſi vt viuat.

Combatere cum lo maiore e matto ſtudio.vergogna cũ lo menore e con lo ingual e dubio.

Res inſana nimis confert potentibus arma.
Obſcena eſt minimis.dubitanda potentibus equa.

Auctor.

Potentiorem quiſquis aggredi auet inſanus eſt.mino/rem aggredi veremur.cum equali contendere dubita/

do.
Di fare a ſapere a ogni homo ſi monſtra vago il ſuo ſecreto che dice al imbriaco
Rem canit in populo quiſquis celanda reuelat.
Deuia mens vino. cui ſit pſtrata reliquo.
Salomon puerbiorum. xxxi. capitulo.
Nullum ſecretum vbi regnat ebrietas.
Se tu voli tenire ſecreto alcuno tuo fatto. ſe tu lo dici ad alcuno tu te moſtri matto.
In tenebris quicunqꝫ cupis tua facta latere.
Neſcius ꝛ ſtultus nimis es. ſi dixeris vlli.
Seneca ad lucillum.
Quod ſecretum vis eſſe nemini dixeris quomodo enī ab alio exigis quod tibi imperare non vales.
Chi ſe delecta murmurare de altrui. alcuni conuene murmurare de lui.
In vitam alterius letus grarire ſuſuro.
Sentiet vt iuſtum. eſt de ſe conſurgere mumur.
Chilon vnus de ſeptem ſapientibus.
Ne maledicas pximis tuis. habes enim vnde ꝛ tu contriſteris.
Chi te offende tu li pdoni. ma tropo nō ti ni di fidare.
Ferre graues iras noli. ſed parcere debes.
Regula ledenti tamen hoc non federe cogit.
Tullius primo Rethoricorum.
Qui ſepenumero nos fefellerunt. illorum orationi fidē adhibere non debemus.
Lhomo chi minaza ſi inſegnia de guardare. pero ſe tu voli offendere non menazare.
Aſpicit ille ſibi cui quiſquam nempe minatur.
Tu ne funde minas. igitur ſi ledere queris.
Theophraſtus.
Queris ex inimico vindictā. ſi enim te ſenſerit perdidiſti.
Proua lamicho. e poi tene fida. ſe lui te e liale tenelo per tua guida.

Recta monet ratio. prius experiaris amicum.
Utrum fidus erit. quo te duce crede reperto.
Seneca epiſtola tertia ad lucillum.
Omnia cum amico delibera. ſed de ipſo prius poſt amici/
tias credendum ante amicitiam iudicandum.
Lo amico vegio non ſe de laſſare. e per nõ perderlo mol
to tu di fatigare.
Mittere nõ debes veterem male gratus amicum
Multo ne perdas caueas onerare labore.
Sidonius.
Sodales vetuſtos nũquã ꝑ ꝯſequẽtiã nouitare faſtidies.
Ciaſcaduno ſe fida tanto del amicho che non ſe penta
ſe al ſe fa inimico.
In pprio quiſquam tantum confidat amico.
Ne ſe peniteat fore ſi contigerit hoſtem.
Bias vnus de ſeptem ſapientibus.
Oportet homines i vſum amicitie trãſuerſari vt memine
rint illos in graues inimicitias poſſe ꝯuerti.
In el tempo bono ſie dolze la memoria del malo inimico
hauendo la victoria.
O quantum letis dulcis meminiſſe malorum.
Res eſt temporibus duꝫ victor in arte triumphas.
Senecha tragedia prima.
Quod fuit durum pati meminiſſe dulce eſt.
Neſuno ſe fida del tempo ſereno che ſpeſſo muda lo aſpe
cto ⁊ toſto volta il freno.
Ut quid mente putas celum conſtare ſerenum.
Mutat enim ſepe aſpectus ⁊ frena retorquet.
Senecha tragedia ſeptima.
Nulla ſors longa eſt. dolor ac voluptas inicẽ cedũt bre/
uior voluptas. yma ꝑmutat breuis hora ſũmis.
Non te turbare ſe il tempo va a trauerſo per che non ſie
firmo e preſto muda lo verſo.
Peruerſo noli turbari tempore nunquam.
Res eſt inconſtans celereſqꝫ rotatur in auras.

Senecha tragedia in tiestes.
Nemo confidat nimium secundis. nemo diſpet meliora lapſis. miſceat hec illis ꝓhibetq́ʒ cloto ſtare fortunam rotat omne fatum.
Se tu hai inimici non li di vilipendere. crede che penſano sempmai de offendere.
Omnis amice tuus nunquam tibi vileat hoſtis.
Facta tibi ſemp circōſpice dira minantem.
Ecclesiaſtes duodecimo capitulo.
Ne credas inimico tuo in eternum. ſicut atramentum erugiňat nequitia eius. ꝛ ſicut humiliatus vadit curuus. abiice animum tuum ꝛ cuſtodi te ab illo.
Sel tuo ſeruitio voli fare agrandire con lo volto alegro moſtra il tuo ſeruire.
Eſſe volens gratum facie preſtante ſerena.
Officium magnum tunc pondera munus habebunt.
Seneca in epiſtolis.
Jocunda ſunt beneficia que humana fronte leui placida/q́ʒ tribuuntur.
Uota ſapere che fa il ſeruir toſto. molti perduti ne ricopera vno ſolo bene poſto.
Officium ꝓmptum quid agat. nunc aſpice multis.
Omnino amiſſis poſitum bene ſubuenit vnum.
Seneca primo de beneficiis.
Unū beneficiū bene poſitū multoꝝ amiſſoꝝ damna ſolat.
Satu perche trabuca lhomo grande. perche a piacere de ogni homo la ſua voce ſpande.
Res ex precipiti magne ſtat cauſa ruine.
Illi aſſentantur multi nec vera loquunt.
Prouerbiorum nono.
Homo qui blandis fictiſq́ʒ ſermonibus loquitur. amico ſuo recte expandit greſſus eius.
Non e dilecta de lhomo alonſenghiero ma da quello chi te correze e che te dice el vero.
Lubrica non placeant blande preludia lingue.

Legitimus placeat monſtor verſqꝫ ꝓfeſſor.

Propheta octauo capitulo.

Corripiat me iuſtus in miſericordia ⁊ icrepabit me. ol eũ antem peccatoris non impinguet caput meu m.

Chi cognoſe li ſoi defecti a plen. o de li altri forſe ne penſarebe meno.

Ad plenum ſiquis ſua ꝓpria facta videret.
Se minus alterius fortaſſe plicaret in actis.

Tullius tuſculanarum queſtionum.

Stultitie ꝓpriũ ē alioꝝ facta cernere ⁊ ſuorum obliuiſci.

Se de ſecreto alcuno parlare te acorzi. nõ te acoſtare apſ ſo. ma il volto volze.

Tu quoſcunqꝫ vides tacito ſermone loquentes.
Retro diſcedes illis ꝓcul abice vultum.

Cato.

Ad conſilium ne acceſſeris antequam voceris.

Al non e ſenza grande colpa impazarſe de quello che nõ e tuo meſtere ni e tua arte.

Immiſcere quibus ad te non pertinet. ⁊ que.
Sors tua non recipit. grauis eſt contagio culpe.

Digeſtis de regulis iuris.

Culpa eſt immiſcere rei. que ad te non pertinet.

Si tu voli alcuna coſa grande menſura il tuo poder quã to al ſe ſpande.

Forte aliquid magnum ꝓpriꝫs ſi viribus audes.
Perſpice quanta tuo veniat de pectore virtus.

Tullius libro primo officiorum.

Ad rē gerendam qꝫ accedit caueat ne id modo conſideret quod illa res honeſta ſit. ſed vt hēat efficiēdi facultatē.

Chi zouenero ſe vſa ad alcuno vicio quando ale vegio al tende a quello officio.

A ſſuetus vitio quiſquam iuuenilibus annis.
Illud in extremo dimittere tempore neſcit.

Salomon ꝓuerbiorum vigeſimoſecundo capitulo.

Adoleſcēs iuxta viā poſitus cũ ſenuerit nõ recedet ab ea

Chi vole di alchuno malo vitio triumphare ſi de diſponere nel principio a contriſtare.

Terrum quiſqꝫ volens vitium calcare triumpho.
Omnibus initiis virtutum obſtacula ponat.

Seneca in hyppolito.

Quiſquis principio obſtitit. pepulitqꝫ morẽ tutus ac victor fuit.

Sel tuo compagno ti ſerue de promeſſe impara da luy ſeruire de quelle inſteſſo.

Omnia pollicitis qui te per ſecula farcit.
Conſimili ſocium tu diſce reprehẽdere modo.

Mathei primo.

Ea quidem menſura qua meſſi fueritis aliis remittetur ⁊ vobis.

Fa quello che tu comandi in el tuo dire che queſto e il modo di farſe obedire.

Omnia que mandas verbis operatus adimple.
Pateri tibi ſic facies ⁊ dicta timeri.

Claudianus.

Obſeruantior equi ſit populus. cum viderit ipſum auctorem parem ſibi.

Pregare te conuene volte paregie ſe tu voli che lo grãde ſignore te preſta le oregie.

Inferre expediat perſepe precantia verba.
Si vis vt magnus dominus tibi cõmodet aurem.

Auctor.

Principium aures non niſi multiplicatis precum clauibus reſerantur.

Le parole fano fructare parole ſole. pero che con fatti va con fatti ritorna.

Ex verbis nulli fructus niſi verba leguntur.
Tum cum facta cupis. igitur qſquis vtitur illis.

Ouidius de arte amandi.

Mille licet venias muſis comitatus homere.
Si nihil attuleris ibis homere foras.

Si tu hay la muliere ſuſpecta dorme ⁊ tace nõ zercha piu inanze ſe voli viuere in pace.
Bellum ne diſcors ſuſpecta pupulet vxor.
Extra que videas ne quere tacenſqȝ recumbe.
Bernardus ad Raymundum.
De feminis tuis ſuſpectis quid agant ignorãtiam nõ ſciẽtiam queras.
Al furioſo chi vole dare audiẽtia ſine che al ſe ĩpoſſa ſerua la ſententia.
Eloquio quiſquis furioſi admiſerit aures.
Seruet cenſuram.donec requieuerit eſtus.
Tullius primo officiorum.
Ira pcul abſit cum qua nihil recte.nihil conſiderare fieri poteſt.
El pianto non te moua dele femina per che a ſua volia hano pianto e riſo inſiema.
Intima pmoneat lachrymas tibi viſcera nunquam.
Femina que alternat riſum gemitumqȝ volẽdo.
Seneca in prouerbiis.
Mulieris lachryma fundamentum eſt malicie.
Non iudicare per voce ne per carte. ſe tu nõ oldi luna e laltra parte.
Reddere iudicium carta nec voce deceret.
Ambas auditu partes niſi percipis vno.
Seneca.
Qui ſtatuit altera parte inaudita licet verum ſtatuit equuȝ frangit.
Chi crede tuto quello che olde dire dagno e ingano vene a ſoſtenire.
Inſcius ⁊ credens vere vnũquodqȝ quod audit.
Cogetur fraudes ⁊ plurima damna referre.
Eccleſiaſtes decimonono.
Qui cito credit leuis eſt corde.⁊ cito minorabitur.
Chi vole eſſer corteſe.ſia largo tanto che la ſua corteſia nõ gli torne in pianto.

Intendens fore largifluus tam dapſilis eſto.
Sed ne conuertaſ ī luctum effundere larguꝫ.
Eccleſiaſtici decimonono.
Qui benigniores eſſe volunt quā res patitur primuꝫ ī eo
peccant quod iniurioſi ſunt in proximos.
Se tu prometti per altruy.guarda quello.che tu fay p che
forſe da poy te ne pentiray.
Cum preſtare fidem pro quoqꝫ tollere pondus.
Incipis ante caue.qꝛ poſt fortaſſe dolebis
Salamon prouerbiorum ſexto.
Si ſpoponderis pro amico tuo defixiſti apud extraneum
manū tuam.⁊ illaqueatus es verbis oris tui.
Non e minore virtute a conſeruare cha con fatigha la ro/
ba acquiſtare.
Res retinere ſuum parceqꝫ expendere virtus.
Talis non minor ē quam querere parta tueri.
Ouidius de arte amandi.
Non minor eſt virtus.quam querere parta tueri.
La giouene etade acquiſta per la antigha quello che bi
ſognia.como fa la formigha.
Intendit iuuenis ſubdando parare ſenecte.
Materiam victus formice exempla ſecutus.
Salamon prouerbiorum ſexto.
O piger vade ad formicam ⁊ adiſce ſapientiētiam que pa
rat in eſtate cibum ſibi.
Pero che ognia ſeruitio ſeruitio vole.ſerue con fede a chi
ſeruir ti vole.
Obſequiū quoniā obſequium petis.omē repende.
Reddere ſeruitium iuſtum eſt facientibus illud.
Tullius primo de officiis.
Beneficio prouocati debemus imitari agros fertiles.qui
multo plus afferunt quam acceperint.
Se tu ſey ſpeſſo inuitato per corteſia a teniri tuti li inuiti
e vilania.
Et ſi te largus ſepe inuitaret amicus.

Nota eſt ruſticitas quecūqꝫ oblata renere.

Auctor.

Feruorem amicitie plerū qꝫ remittit. qui quicqd offert ab amico reportat.

Neſuno e certo de viuere domane adoncha le noſtre ſperanze ſono tute vane.

Omnibus incertum eſt vtrum cras viuere poſſint.

Blande omnes noſtre ſunt ſpes ergo vndiqꝫ vane.

Seneca tragedia prima.

Nemo tam diuos habuit fauentes.

Craſtinū vt ſibi poſſit polliceri.

El primo giorno ſe tolſe vno anno. adoncha quanto piu viui e piu tuo danno.

Initium vite primuꝫ tibi ſuſtulit annum.

Lege ſub hac igitur plus viuens plus tibi damnum.

Seneca in prima tragedia.

Tibi mors paramur. ſis licet ſegnis. pperamus ipſi primaqꝫ vitam dedit hora. carpſit.

Paſſa lo tempo e corre. como el vento. adoncha e nulla a viuere anni cento.

Irremorabiliter ceu venti tempora currrunt.

Sic igitur nil eſt centum vixiſſe per annos.

Seneca tragedia prima.

Viuite leti dum fata ſinūt. pperat curſu vita citato volucri qꝫ die rota precipitis voluit āni.

Non perdere el tempo ad eqſtare ſapere. fama e virtu chi mete el ſuo podere.

Aduitens ſtudio virtutem ⁊ querere famaꝫ.

Nō perdit tempus. ⁊ te ſapientia querens.

Auctor.

Age vt ſapientia fulgeas virtutibus orneris. ⁊ ad dei laudem famoſe nomineris ⁊ tempus non amittes.

Se la pouerta la tua vita ſperona. li amici de la fortuna ſi te abandonano.

Si te paupertas ſeuis calcaribus vrget.

Rident fortune. teqꝫ aſpernantur amici.

Eccleſiaſtici ſexto.

Eſt amicus ſocius menſe. qui non permanebit in die tri/
bulationis.

Forteza e beleza e li acti corporali toſto veneno al meno. p̄
ſto ſi ne vano ma ſta li mentali.

Egregiuſqꝫ decor roburqꝫ ⁊ corporis actus.
Effugiunt ꝑpere ſemper mentalia durant.

Saluſtius in Lugurtino.

Preclara facies magne diuitie ad hec vis corporis ⁊ alia
huiuſmodi dilabūtur aſt ingenii p̄clara facinora. ſicuti
anima imortalia fiunt.

Se tu ſarai richo e largo del tuo hauere. amici aſſay haue
ray al tuo parere.

Nomina ſi ſubeas hec largi ⁊ diuitis ambo.
Agmen amicorum tibi noſſe videbitur ingens.

Oratius in epiſtolis.

Et genus ⁊ formaꝫ regina peccunia donat.

Verace amico e degno de corona. el quale lo amico aflic/
to non abandona.

Tempore lucti ſono qui non te ſper nit amicus.
Si modo verus amat eſt dignus habere coronam.

Eccleſiaſtes ſexto.

Amicus ſi permanſerit fixus i die neceſſitatis erit tibi qua
ſi coequalis ⁊ in domeſticis tuis fiducialiter aget.

Dreto al grande homo ſi va el lonſenghiero como fa dre
to ala qualia il ſparauero.

Cum ſit adulantum poſt te circunflua diues.
Eſt velut accipitrum poſt predam turba volantum.

Seneca in libro fortuitorum ad gallum.

Mel muſce ſequuntur cadauera lupi. frumeta formice
Predam ſic ſequitur turba iſta non hominem.

Chi ſerue al homo ingrato e diſcognoſcente del tuo ſerui
tio non acquiſta niente.

Littus arenoſum ſerit ꝛ nil colliget vnquam.
Seruitium ingrato faciens. cui munera ſordent.
Eccleſiaſtes. vigeſimonono.
Bona verba repromiſſoris ſibi aſcribit peccator ꝛ ingra/tus derelinquit liberantem ſe.
Amico mio dio te daga il bono anno. non mi ſeruire d quello. che mi fa dagno.
In ſeruire volens per amabo dulcis amice.
Damna mihi obſequiũ referens impendere noli.
Seneca libro ſecundo de beneficiis.
Sunt quedam nocitura que impetrãtibus non dare ſed negare beneficium eſt.
Se tu promette a mi coſſa nocina. tu nõ me la de obſerua/re anze me ne priua.
Obſeruare mihi que ſunt promiſſa nocina.
Munera non debes. ſed me priuare teneris.
Tullius libro primo de officiis.
Non ea promiſſa ſunt ſeruanda. que ſunt his quibus promiſeris inutilia.
Sel voto ho la pmeſſa e del mal fare rompe ſi de la fede e non obſeruare.
In male promiſſis decet omne reſcindere votum.
Nil ergo male promiſſum ſeruare memento.
ff. de regulis iuris.
In male promiſſis reſcinde fidem ꝛ in turpi voto muta decretum.
El ben promeſſo debito deuiene. pero con fede ſeruare il conuene.
In bene promiſſis que ſunt ea debita fiant.
Prouideas igitur ſeruanda fideliter eſſe.
Oſtienſis de regulis iuris.
Quod egreſſum eſt de labiis tuis obſeruabis ꝛ facias ſi/cut promiſiſti.
Pero che ogni homo ſerue de impromeſſe non ſe del ho/mo pero per queſto ſottometerſe.

Eximie nam quiſqȝ poteſt promittere. nunquam.
Talibus alterius freno tua colla ligabis.
Ouidius de arte amandi.
Pollicitis diues quilibet eſſe poteſt.
Non debi promettere coſſa che non poſſi attendere. ſe tu non voi lo amico tuo offendere.
Rem ſeruare nequis, quam tu promittere noli.
Indigne non vis offendere quiſquis amicum.
Auctor.
Spondens que facere nequit cor amantis ſtolida vanita/te laceſſit.
Pero che piu toſto lo male che lo bene ſi crede al cōmu/ne dire de li homini ſi de dar pocha fede.
Gentes namqȝ omnes potius mala quam bona credunt.
Eloquium fidei modicum cōmune meretur.
Ouidius in libro faſtorum.
Conſcia mens recti fame mendacia ridet.
Sed nos malorum credula turba ſumus.
Del male del tuo vicino non te ne dei alegrare pero lo ma le che piu e de propinquo pezo te po fare.
Materiam preſtent vicini incōmoda nunquam.
Blande leticie nam plus mala proxima ledunt.
Prouerbiorum Salamonis.
Qui in ruina letat alterius nō erit impunitus.
Horatius.
Nam tua res agitur paries cum proximus ardet.
Perche la mala fama creſſe andando. non crede el ma le ne lo va digando.
Augeteundo ſuas quoniam fama improba vires.
Credere nolito ſcelerata ferentibus acta.
Uirgilius i quarto Eneidos.
Fama malum. quo non aliud velotius vllum.
Mobilitate viget. vireſqȝ acquirit eundo.
Coſa fata per forza pocho vale. ⁊ impero ſimel coſe mai non te metere a fare.

Uirſbus omne caret quodcūqꝫ eſt virſbus actum.
Recte igitur faciet quiſquis non talia ſer uet.
Ouidius Methamorpho ſeos.
Sed nulla potentia longa eſt.vlterius ſpacium.
Exopus.
Non ſtant federa facta metu

Finis

Aſpera vox ite vox eſt benigna venite.
Dicitur areprobis i te.venite probis.
Spernere mundū.ſpernere nullum.ſpernere ſe ſe.
Spernere ſe ſperni.quatuor hec bona ſunt.
Unum cole deūm.ne iures vana per ipſum.
Sabbata ſanctifices habeas i honore parentes.
Non ſis occiſor fur mechus teſtis iniquus.
Non aliis nuptā nec rem cupies alienam.
Jeiunat iuſtus pauper ſimulator auarus.
Hic bonus.hic neuter duo neqꝫ poſteriores.
Corpus nec animā ieiunans curat egroſ.
Judice ſcriptura calligo vincula qꝫ flagella.
Frigus flāma timor anguis ꝯfuſio furor.
Sunt baratri pene quas debet quiſqꝫ cauere.
Septem ſunt ea que faciunt peccata remitti.
Baptiſmus corpus xp̄i confeſſio vera.
Indulgere reis inferre iuuamē egenis.
Atqꝫ pater noſter ⁊ flamē ſpiritus almi.
Paſſio.Baptiſma natalis ſcanſio xp̄i.
Quodqꝫ reſurexit deſcendit ꝙ veniet qꝫ.
Articuli fidei paradixi dant tibi ſeptem.
Fle ſi ſolari ieiuna ſi vis ſatiari.
Da ſi ditari ſerui ſi vis dominari.
Conſule caſtiga doce ſolare remitte fer ora.
Uiſito poto cibo redimo tego colligo condo.
De furto raptu de ſimone fenoris actu.

Ex his poſſeſſis elemoſina hō fit ab villis.
Eſt certū ꝙ qnqꝫ modis gula temptat edacē.
Qui nimiū comedit vel edendi preuenit horam.
Querit dilitias vel parat dilitioſe.
Aſſumit cupide res paꝝ dilitioſas.
Ut tibi ſit vita ſeptem ſaligia vita.
Eterne vite tribuuntur fercula ſeptem.
Subtilis nobis agilis caro glorificata.
Gaudens ſublimis qꝫ ſciens erit ⁊ omnis.
Atqꝫ frui dabitur conctis cōmunio larga.
Diuitis ⁊ lazari memor inter prandia viue.
Ne ſit perpetuum perpetuo tibi vhe.
Mutus ad opprobrium ſurdus ad murmura cecus.
Ad vanum ſtolide claudus ad artis iter.
Ad quam xp̄s erit per quam tibi conſcia virtus.
In qua mandatum dn̄i tu ſepe requiris.
Anhcora ſpes fides qꝫ remus dilectio vellum.
Uinea culta fuit cultores premia querunt.
Non labor equalis equalia dona tulerunt.
Qui fuit extremus diſpenſatore vocante.
Tantundem recipit quantum qui venerat ante.
Te trahit hic mondus leo qnem ſanſon ſupauit.
Corpus ⁊ vrſus erit quem fortis pena ſubegit.
Golie demon dauid certamine victus.
Hec tria te pugnant quāuis ſis vndiqꝫ iuſtus.
Xp̄s ad vitam lazaꝝ de morte ſuſcitauit.
Quatriduanū fetidum quem clauſerat ante ſepulcrum.
Qui differt penas peccati laſſat habenas.
Nil fieri ſtulte credit qui peccat multe.
Eſca ſalutaris que ſacris ſūmitur aris.
Si male ſūmatur capienti pena paraf.
Sicut deterior nō fit pro deteriori.
Si nō fit melior prebſitero p ro meliori.
Omne bonum noſtrum ꝑuenitrix grā donat.
Nil deus in nobis preter ſua dona colorat.

Ter dñm petrus funeſta voce negauit.
Cõmiſſum q3 triplex confeſſio trina beauit.
Jn matutino damnatur tempore criſtus.
Prima flagris cedit deducit tertia morti.
Sexta cruci tradit morientem hũc noua vidit.
Veſpera depoſuit tradidit hunc completa ſepulcro.
Hec ſunt ſeptenis quibus nos canimus horis.
Salua ſexta dies que vulnera noſtra coherces.
Angelus eſt miſſus eſt paſſus in cruce xp̃s.
Eſt adam factus ⁊ eodem tẽpore lapſus.
Ob meritum decime cadit abel fratris ab enſe.
Offert melchiſedech yſac ſupponitur aris.
Eſt decolatus xp̃i baptiſta beatus.
Eſt petrus captus iacobus ſub herode pemptus.
Corpora ſanctoꝝ cũ xp̃o multa reſurgunt.
Latro dulce tamen per xp̃m ſuſcipit amen.
Diſparibus meritis pendent tria corpora ramis.
Diſmas ⁊ geſtas medio diuina poteſtas.
Alta petit diſmas ſed tendit ad infima geſtas.

Salutatio crucis.

Crux vera crux digna lignum ſuper omnia ligna.
Me tibi ꝯſerua liberans a morte maligna.
Per crucis hoc lignũ fugeat ꝓcul omne malignum.
Corpora ne ledant fantaſmata concta recedant.
O crux aue ſpes vnica hoc paſſionis tempore.
Auge pijs iuſtitiã reis q3 dona veniam.
Ligna crucis palma cedrus cipreſſus oliua.
Pes cedrus medium cipreſſus oliua ſupremum.
Palma q3 tranſuerſum xp̃s fuit in cruce lignum.

Benedictus deus.

Sit prudens humilis spontanea vera fidelis
Integra devota simplex Confessio pura:

Mag. St. Dr.

J. GOMEZ DE LA CORTINA ET AMICORUM

FALLITUR HORA LEGENDO

LUCINUS

DICTA

MORALIA

S. L. N. B.